četrtek, 11. marec 2021

P9_TA(2021)0088

Sirski konflikt – deset let po vstaji

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. marca 2021 o sirskem konfliktu – deset let po vstaji (2021/2576(RSP))

(2021/C 474/14)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Siriji, predvsem z dne 15. marca 2018 o razmerah v Siriji ([1]), z dne 18. maja 2017 o strategiji EU za Sirijo ([2]), z dne 4. julija 2017 o obravnavanju kršitev človekovih pravic pri vojnih hudodelstvih in hudodelstvih zoper človečnost, tudi genocidu ([3]), z dne 24. oktobra 2019 o turških vojaških operacijah v severovzhodni Siriji in njihovih posledicah ([4]), z dne 26. novembra 2019 o otrokovih pravicah ob 30. obletnici Konvencije OZN o otrokovih pravicah ([5]) in z dne 17. novembra 2011 o podpori EU Mednarodnemu kazenskemu sodišču ([6]),

— ob upoštevanju izjave Sveta EU za zunanje zadeve z dne 6. marca 2020 in najnovejših sklepov Sveta EU o Siriji z dne 14. oktobra 2019, 16. aprila 2018 in 3. aprila 2017,

— ob upoštevanju predhodnih izjav podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o Siriji, zlasti izjave iz februarja 2020 o dostopu humanitarne pomoči do Idliba, z dne 13. januarja 2020 in 26. septembra 2019 o Siriji in z dne 9. oktobra 2019 o nedavnih dogodkih v severovzhodni Siriji,

— ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Sveta (SZVP) 2021/30 z dne 15. januarja 2021 o izvajanju Sklepa 2013/255/SZVP o omejevalnih ukrepih proti Siriji ([7]), s katerim je bil na seznam sankcij EU za odgovorne za nasilno zatiranje prebivalstva v Siriji dodan novi sirski minister za zunanje zadeve,

— ob upoštevanju strategije EU za Sirijo, sprejete 3. aprila 2017, in sklepov Sveta o regionalni strategiji EU za Sirijo in Irak ter za odziv na grožnjo skupine ISIL/Daiš, sprejetih 16. marca 2015,

— ob upoštevanju skupne izjave OZN in Evropske unije kot sopredsedujočih četrti bruseljski konferenci o podpori prihodnosti Sirije in širše regije, ki je potekala 30. junija 2020,

— ob upoštevanju prejšnjih izjav generalnega sekretarja OZN o Siriji, vključno z izjavami njegovega uradnega govorca z dne 1. in 18. februarja 2020,

— ob upoštevanju zadnje izjave posebnega odposlanca OZN za Sirijo Geira O. Pedersena v varnostnem svetu OZN z dne 22. januarja 2021,

— ob upoštevanju resolucij varnostnega sveta OZN, ki zadevajo Sirijo od leta 2011, zlasti resolucije varnostnega sveta OZN 2254 št. (2015), v kateri je bil podprt časovni načrt za mirovni proces v Siriji, resolucije varnostnega sveta OZN št. 2249 (2015) o Islamski državi v Iraku in Siriji ter resolucije varnostnega sveta OZN št. 2533 (2020) o podaljšanju odprtja mejnega prehoda Bab Al Hava do 10. julija 2021 za humanitarno pomoč,

— ob upoštevanju zadnjih poročil, ki jih je neodvisna mednarodna preiskovalna komisija o Siriji 1. marca 2021 predložila svetu OZN za človekove pravice,

---

([1]) UL C 162, 10.5.2019, str. 119.
([2]) UL C 307, 30.8.2018, str. 117.
([3]) UL C 334, 19.9.2018, str. 69.
([4]) Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0049.
([5]) Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0066.
([6]) UL C 153 E, 31.5.2013, str. 115.
([7]) UL L 12 I, 15.1.2021, str. 3.

— ob upoštevanju resolucije generalne skupščine OZN št. 71/248 z dne 21. decembra 2016 o mednarodnem, nepristranskem in neodvisnem mehanizmu za pomoč pri preiskovanju in pregonu oseb, odgovornih za najtežja kazniva dejanja po mednarodnem pravu, ki so bila od marca 2011 storjena v Siriji,

— ob upoštevanju izjave Unicefa z dne 28. februarja 2021 o varni ponovni vključitvi in repatriaciji vseh otrok iz taborišča Al Hol in severovzhodne Sirije ter poročila Unicefa iz leta 2020 o humanitarnih razmerah v celotni Siriji z dne 2. februarja 2021,

— ob upoštevanju vzpostavitve sekretariata mreže EU za področje genocida, katere naloga je preiskovanje in pregon genocida, hudodelstev zoper človečnost in vojnih zločinov, v okviru Eurojusta,

— ob upoštevanju Skupnega stališča Sveta 2003/444/SZVP z dne 16. junija 2003 o Mednarodnem kazenskem sodišču ([8]), njegovega akcijskega načrta iz leta 2004, v skladu s katerim bi Mednarodno kazensko sodišče doseglo univerzalno ratifikacijo in izvajanje, ter revidiranega akcijskega načrta EU iz leta 2011,

— ob upoštevanju Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča,

— ob upoštevanju Ustanovne listine OZN in konvencij OZN, katerih pogodbenica je Sirija, vključno s Konvencijo OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju,

— ob upoštevanju ženevskih sporočil iz leta 2012 in 2014, ki jih podpira OZN,

— ob upoštevanju ženevskih konvencij iz leta 1949 in njihovih dodatnih protokolov,

— ob upoštevanju Konvencije OZN o prepovedi razvoja, proizvodnje, kopičenja zalog in uporabe kemičnega orožja in o njegovem uničenju,

— ob upoštevanju Konvencije OZN o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida z dne 9. decembra 1948,

— ob upoštevanju člena 132(2) in (4) Poslovnika,

A. ker je sirski režim konec februarja 2011 aretiral, pridržal in mučil sirske otroke v Deri, ker so na mestne zidove pisali grafite, kritične do predsednika Bašarja Al Asada; ker se je 15. marca 2011 na tisoče Sircev v Dari in Damaska v rekordnem številu udeležilo uličnih protestov, da bi pozvali k demokratičnim reformam, izpustitvi vseh političnih pripornikov in odpravi mučenja, spoštovanju človekovih pravic in pravne države, izvedbi svobodnih in poštenih volitev ter koncu korupcije; ker se ti ljudski protesti širijo po vsej državi že več let, od večjih mest, kot so Homs, Hama, Idlib ter sosesk, kot sta Alepo in Damask, do manjših mest, kot sta Al-Hasaka na severovzhodu in Kafr Nabl na severozahodu;

B. ker je sirska vstaja leta 2011 pokazala sirsko etnično in versko raznolikost, vključno z voditelji vseh etničnih in verskih skupin ter vseh pokrajin v državi;

C. ker se je sirski režim na legitimne demokratične težnje svojega ljudstva odzval z brutalnostjo sirskih varnostnih sil in zavezniških milic pod njegovim poveljstvom; ker je več kot petsto tisoč ljudi izgubilo življenje, več kot milijon pa jih je bilo ranjenih; ker je bilo po podatkih sirske mreže za človekove pravice od marca 2011 ubitih več kot 230 000 civilistov, od tega jih je 88 % ubil sirski režim, 3 % ruske sile, 2 % Daiš in 2 % opozicijske skupine; ker je bilo 15 000 civilistov mučenih do smrti, od tega 99 % v zaporih režima; ker je več kot 150 000 civilistov prisilno izginilo in ostalo pridržanih, od tega jih je 88 % pridržal sirski režim, 6 % ISIL/Daiš in 3 % oborožene opozicijske skupine; ker je od takrat prisilno izginilo ali ostalo pridržanih 3 400 zdravstvenih delavcev, od tega jih je 98 % pridržal sirski režim;

([8]) UL L 150, 18.6.2003, str. 67.

D. ker so sprte strani, vključno z vladnimi silami in njihovimi zavezniki, protivladnimi oboroženimi skupinami in terorističnimi organizacijami s seznama OZN, kot je ISIL/Daiš, zagrešile hude kršitve človekovih pravic različnih stopenj, vključno z vojnimi zločini in hudodelstvom zoper človečnost; ker so bile taktike, ki so jih uporabljali tako nasilni režim kot džihadisti, usmerjene k uničenju zmernih in prodemokratičnih sil; ker morajo vsi, ki so odgovorni za ta hudodelstva, odgovarjati za svoja dejanja;

E. ker je sirski režim na gosto poseljenih civilnih soseskah, kot so Homs, Hama, vzhodni del Alepa, uporabil kemično orožje, rakete vrste SCUD, konvencionalno artilerijo in zračne bombe, pa tudi bombe iz soda, kasetne bombe in zažigalne bombe; ker je bilo mirnim protestnikom, ki so bili poškodovani zaradi obstreljevanja sirskih varnostnih sil, odrečeno zdravljene in so jih v vojaških bolnišnicah in centrih za pridržanje po vseh državi mučili do smrti, kot je pokazalo Cezarjevo poročilo, ki ga je Francija maja 2014 predložila varnostnemu svetu OZN; ker je družinam običajno onemogočen pokop mrtvih na pokopališčih; ker so oblegali in izstradali cela mesta; ker v podeželskih mestih prihaja do kolektivnega kaznovanje, izvensodnih pobojev in pokolov na stotine moških, žensk in otrok, kot se je maja 2012 zgodilo v Houli, ker je preiskovalna komisija OZN za Sirijo poročala, da sile sirskega režima in njihove milice sistematično uporabljajo posilstva in druge oblike spolnega nasilja kot vojno orožje;

F. ker je OZN oblikovala niz pobud v okviru mandata svojih posebnih odposlancev, da bi dosegli premirje med vsemi stranmi, izpustili pripornike, omogočili dostop humanitarne pomoči do vseh delov države, zaščitili novinarje in nevladne organizacije ter vzpostavili vključujoč dialog za politično rešitev konflikta, ki se je začel leta 2011; ker ta proces in sirski ustavni odbor, ki ima mandat OZN, še vedno mirujeta;

G. ker je bil oktobra 2019 ustanovljen sirski ustavni odbor, ki naj bi pod okriljem posebnega odposlanca OZN za Sirijo poiskal politično rešitev za sirski konflikt v skladu z resolucijo varnostnega sveta OZN št. 2254 (2015); ker je odbor kljub strukturnim pomanjkljivostim in kljub temu, da Asad vseskozi zavrača konstruktivno sodelovanje v njem, še vedno ključno orodje za dosego mirne politične rešitve za konflikt;

H. ker je Rusija s podporo Kitajske od leta 2011 vložila veto na 16 resolucij VSZN, tudi o predložitvi Sirije Mednarodnemu kazenskemu sodišču in o povečanju dostopa humanitarne pomoči; ker Iran in Hezbolah neposredno podpirata represijo, ki so sirski režim izvaja nad svojim ljudstvom; ker Rusija od leta 2015 namenja logistična, diplomatska in finančna sredstva obsežnemu vojaškemu posredovanju ruskih letalskih sil v podporo sirskemu režimu;

I. ker Turčija od leta 2016 neposredno posreduje v Siriji, ker želi okupirati severni del države, kjer ležijo predvsem enklave sirskih Kurdov, kar predstavlja kršitev mednarodnega prava, in je oktobra 2019 zasedla tudi ozemlja, ki jih nadzorujejo sirske demokratične sile; ker so številne države članice EU v odgovor na te ukrepe Turčije uradno začasno ustavile prodajo orožja tej državi;

J. ker je Turčija po navedbah sopredsedujočih držav skupine iz Minska, ki deluje v okviru OVSE, sirske plačance premestila v Gorski Karabah;

K. ker svetovna koalicija nadaljuje prizadevanja v Iraku, Siriji in po vsem svetu, da bi preprečila ambicije ISIL/Daiša in dejavnosti njegovih podružnic in mrež;

L. ker so EU in njene države članice leta 2012 prekinile diplomatske odnose s sirskim režimom; ker je EU decembra 2012 zaprla svojo delegacijo EU v Damasku, potem ko so države članice svoja veleposlaništva zaprle že na začetku leta 2012;

M. ker je Svet sprejel sankcije proti posameznikom in subjektom, udeleženim v represiji civilistov, ki so bile sprejete leta 2011 in so bile potem še razširjene, da bi s pogajanji dosegli politično rešitev; ker je iz teh sankcij izvzeta humanitarna pomoč;

N. ker je odziv sirskega režima na vstajo privedel do uničenja sirske gospodarske in družbene strukture; ker so zlom sirskega funta še podkrepili zlom libanonskega gospodarstva leta 2019 in svetovne gospodarske posledice pandemije covida-19 od marca 2020 dalje; ker so se stroški osnovnih živil od leta 2019 povečali za več kot 100 %;

O. ker je Sirija pod močnim mednarodnim pritiskom oktobra 2013 podpisala in ratificirala Konvencijo o kemičnem orožju, potem ko je izvedla svoj največji napad s kemičnim orožjem doslej, in sicer na civilno sosesko vzhodno od Damaska v vzhodnem delu Gute; ker je preiskovalna in identifikacijska skupina Organizacije za prepoved kemičnega orožja ugotovila, da je Sirija odgovorna za večkratno uporabo kemičnega orožja na civilistih; ker je julija 2020 izvršni svet Organizacije za prepoved kemičnega orožja uradno še enkrat zahteval od sirskega režima, naj razkrije svoje objekte za kemično orožje;

P. ker je konflikt povzročil skoraj sedem milijonov beguncev, več kot 13 milijonov ljudi pa je odvisnih od humanitarne pomoči v Siriji, od tega šest milijonov žensk in otrok, 6,8 milijona oseb je notranje razseljenih in več kot tri milijone jih živi na težko dostopnih obleganih območjih; ker so se humanitarne potrebe samo v zadnjem letu povečale za petino in ker dodatnih 4,5 milijona Sircev trpi zaradi neustrezne prehranske varnosti, 90 % pa jih živi pod pragom revščine; ker je dostop humanitarne pomoči do vsega prebivalstva še vedno bistvenega pomena in ker 40 % sirskega prebivalstva živi na območjih, ki niso pod vladnim nadzorom; ker je poleg splošnega zdravstvenega varstva za prebivalstvo pandemija covida-19 pokazala, kako pomemben je čezmejni dostop v severozahodni in severovzhodni del Sirije; ker so zima in poznejše poplave, ki so prizadele približno 121 000 ljudi v 304 taboriščih za notranje razseljene osebe v severozahodni Siriji, povzročile dodatno stisko prebivalstvu, ki je bilo že tako zelo ranljivo; ker sirska vlada nenehno strogo omejuje dostavo humanitarne pomoči na območjih v Siriji, ki jih nadzoruje, in tudi drugod po državi;

Q. ker je približno 12 000 tujih državljanov, za katere se večinoma domneva, da so neposredno ali posredno povezani z ISIL/Daišem, zaprtih v sedmih zaporih, ki jih upravljajo sirske demokratične sile v severovzhodni Siriji; ker jih je 9 000 pridržanih v taborišču Al Hol, največjem v Siriji, kjer je skupaj 64 000 ljudi, večinoma družin, ki so povezane z ISIL/Daišem, od katerih je 94 % žensk in otrok, med njimi tudi državljani EU; ker so trenutne razmere zelo zaskrbljujoče, zlasti po zadnjih ubojih, do katerih je prišlo od začetka tega leta;

R. ker konflikt še posebej močno vpliva na življenje in človekove pravice otrok v Siriji; ker je bilo po podatkih sirske mreže za človekove pravice ubitih več kot 29 500 otrok, od tega so jih 78 % ubili sirski režim in iranske milice, 7 % ruske sile in 3 % ISIL/Daiš; ker je bilo več kot 2,6 milijona deklet in fantov notranje razseljenih iz svojih domov in ker okrutnost konflikta še naprej močno vpliva na duševno zdravje številnih sirskih otrok; ker otroci v Siriji ne morejo pridobiti rojstnega lista in osebnih dokumentov, zaradi česar so izpostavljeni tveganju apatridnosti; ker je več milijonov otrok zamudilo več let izobraževanja, 2,8 milijona pa jih trenutno ne obiskuje šole;

S. ker nenehni napadi na zdravstvene ustanove močno slabijo sirski zdravstveni sistem in se Sirci spopadajo še z izzivi, ki jih je prinesla pandemija covida-19; ker v Siriji deluje manj kot 64 % bolnišnic in 52 % zdravstvenih domov; ker je po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije 70 % delovne sile pobegnilo iz države;

T. ker so redni napadi na zdravstvene ustanove že od vsega začetka stalnica sirskega konflikta, kar je očitna kršitev določb mednarodnega humanitarnega prava, in so se nadaljevali tudi leta 2020 med pandemijo; ker se je v zadnjem desetletju na mednarodni ravni priznavanje, da so napadi na zdravstveno varstvo v Siriji sistemske narave, sicer povečalo, a jasna odgovornost zanje kljub resolucijama varnostnega sveta OZN št. 2139 (2014) in 2286 (2016) še vedno ni zagotovljena; ker je generalni sekretar OZN ustanovil notranji preiskovalni odbor, ki je v času od septembra 2019 do aprila 2020 preučil le nekaj incidentov, do katerih je prišlo v severozahodnem delu Sirije;

četrtek, 11. marec 2021

U. ker zagovorniki človekovih pravic in humanitarni delavci še naprej navajajo, da jih glede na razmere na številnih območjih v državi skrbi za varnost in zaščito tistih, ki se vračajo, in razseljenih oseb, in izražajo pomisleke o tem, kako sirska vlada pristopa k procesu politične sprave;

V. ker so EU in njene države članice od leta 2011 zbrale 20 milijard EUR za človekoljubno pomoč ter pomoč za stabilizacijo in za krepitev odpornosti za Sirijo in sosednje države; ker je bila EU gonilna sila pri donatorskih konferencah za Sirijo, ki so potekale štiri leta zapored (2017–2020) v Bruslju, in 5. bruseljski konferenci, ki bo potekala 29. in 30. marca 2021;

W. ker je bilo z resolucijo št. 2533 (2020) o čezmejni pomoči, ki jo je varnostni svet OZN sprejel 11. julija 2020, za eno leto, tj. do 10. julija 2021, podaljšano le odprtje mejnega prehoda Bab Al Hava, s tem pa so bili mejni prehodi Bab Al Salam, Al Jarubija in Al Ramta zaprti;

X. ker so bile od leta 2011 z novimi sirskimi zakoni o lastnini odvzete lastninske pravice več milijonom Sircev, ki so se izognili služenju vojaškega roka ali iz države zbežali brez predhodnega dovoljenja;

Y. ker je Golanska planota sirsko ozemlje, ki ga od leta 1967 okupira Izrael;

Z. ker so različne strani med konfliktom večkrat napadle območja kulturne dediščine, tako je ISIL/Daiš med drugim uničil in izplenil arheološka najdišča, sirska vojska pa je v Afrinu povsem porušila, izropala in uničila arheološka najdišča ter jazidska svetišča in grobove;

AA. ker Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča, ki so ga podpisale in ratificirale vse države članice, določa, da najtežja kazniva dejanja, ki zadevajo mednarodno skupnost kot celoto, predvsem genocid, hudodelstva zoper človečnost in vojni zločini, ne smejo ostati nekaznovana;

AB. ker so do leta 2009 vse države članice ratificirale Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča; ker je Svet leta 2011 v okviru Eurojusta ustanovil sekretariat mreže EU za področje genocida, katere naloga je preiskovanje in pregon genocida, hudodelstev zoper človečnost in vojnih zločinov; ker EU v svoji strategiji za Sirijo poziva, naj EU spodbuja prevzemanje odgovornosti za vojne zločine v Siriji, da bi omogočili proces nacionalne sprave in tranzicijsko pravičnost;

AC. ker je bila leta 2018 prvič ustanovljena skupna preiskovalna skupina, ki jo vodijo francoski in nemški organi kazenskega pregona in pravosodni organi in katere namen je olajšati aretacijo in pregon sirskih vojnih zločincev po objavi tako imenovanega Cezarjevega poročila o tem, da se v sirskih centrih za pridržanje od leta 2011 sistematično strada in muči več deset tisoč žensk in moških;

1. izraža podporo demokratičnim težnjam sirskega prebivalstva, ki je pred desetimi leti 15. marca 2011 v Dari, Damasku in drugod po državi mirno protestiralo za demokratične reforme; se klanja 500 000 žrtvam, kolikor jih je od začetka ljudske vstaje zaradi represije in konflikta v Siriji izgubilo življenje; meni, da bi morala prihodnost Sirije ostati v rokah Sircev; izraža podporo enotnosti, suverenosti in ozemeljski celovitosti sirske države in njenega prebivalstva;

2. izraža globoko zaskrbljenost zaradi stalnih političnih zastojev in pozdravlja, da si posebni odposlanec OZN Geir O. Pedersen prizadeva za rešitev konflikta po politični poti; je prav tako zaskrbljen kot posebni odposlanec, ker ni napredka; ponovno poudarja, da trajne rešitve sirskega konflikta ni mogoče doseči z vojaškimi sredstvi; je zaskrbljen tudi zaradi gospodarskega zloma in katastrofalne humanitarne krize, ki je prizadela Sirijo;

3. izraža podporo resoluciji varnostnega sveta OZN št. 2254 (2015) o vzpostavitvi procesa ustavne reforme pod vodstvom Sirije; globoko obžaluje neangažiranost sirskega režima pri pripravi nove sirske ustave, čeprav so se predstavniki sirske opozicije zavzemali za pogajanja s sirskim režimom in so se bili z njim pripravljeni pogajati; v zvezi s tem poudarja, da je treba vzpostaviti mehanizem za spremljanje, preverjanje in poročanje, ki se bo izvajal pod vodstvom OZN;

4. nasprotuje normalizaciji diplomatskih odnosov s sirskim režimom, dokler na terenu v Siriji ne bo dosežen bistven napredek ob jasnem, trajnem in verodostojnem sodelovanju v vključujočem političnem procesu; meni, da prihodnje predsedniške volitve v Siriji leta 2021 v očeh mednarodne skupnosti v sedanjih razmerah niso niti malo verodostojne; odločno obsoja obiske poslancev Evropskega parlamenta pri predstavnikih sirskega režima in poudarja, da ti poslanci Evropskega parlamenta ne zastopajo;

5. obžaluje, da so nekateri akterji že tako razdrobljeno sirsko opozicijo še dodatno razdelili, kar ovira ženevski proces;

6. najostreje obsoja vsa grozodejstva ter kršitve človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava, ki jih je zagrešil zlasti Asadov režim, pa tudi ruske, iranske in turške sile, ter poziva Rusijo, Iran in Hezbolah, naj umaknejo vse sile in posrednike pod njihovim poveljstvom, razen tistih, ki pod mandatom varnostnega sveta OZN sodelujejo v mednarodnih mirovnih ali stabilizacijskih silah; obžaluje vlogo Rusije in Irana pri podpiranju vsesplošne represije, ki jo je sirski režim izvajal nad lastnim civilnim prebivalstvom, ter to, da sta prevzela nadzor nad političnim procesom in gospodarskimi viri Sirije;

7. poziva Turčijo, naj svoje sile umakne iz severne Sirije, ki jo okupira nezakonito in brez mandata OZN; obsoja, da Turčija kurdske Sirce iz okupirane severne Sirije nezakonito premešča v Turčijo, da bi jih tam pridržala in preganjala, s čimer krši mednarodne obveznosti, ki jih ima v skladu z ženevskimi konvencijami; poziva, naj se vse Sirce, ki so bili pridržani in premeščeni v Turčijo, nemudoma vrne na okupirana ozemlja v Siriji; je zaskrbljen, da bi lahko turško razseljevanje pomenilo etnično čiščenje kurdskega prebivalstva v Siriji; poudarja, da sta nezakonita vdor in zasedba Turčije ogrozila mir v Siriji, na Bližnjem vzhodu in v vzhodnem Sredozemlju; odločno obsoja, da Turčija v konfliktih v Libiji in Gorskem Karabahu uporablja sirske plačance, s čimer krši mednarodno pravo;

8. trdno verjame v versko in etnično raznolikost Sirije; obžaluje, da sirski režim že več let diskriminira kurdske Sirce; obsoja napade sirskega režima na kritične glasove, na primer na dobitnika nagrade Saharova v Evropskem parlamentu Alija Ferzata, ker je kritiziral predsednika Asada, pa tudi napade sirskega režima na 124 krščanskih cerkva, ki jih je dokumentirala sirska mreža za človekove pravice; odločno obsoja poboje pripadnikov verskih manjšin, ki jih je izvedel ISIL/Daiš, zlasti pa genocid nad jazidi ter pripadniki šiitske muslimanske in krščanske vere med letoma 2014 in 2018; globoko obžaluje, da oborožene opozicijske skupine preganjajo pripadnike manjšin;

9. želi mednarodno skupnost spomniti na resnost in razsežnost kršitev človekovih pravic, ki jih v Siriji izvajajo različne strani v konfliktu; opozarja na sirski režim nosi glavno odgovornost za svojo odločitev, da na mirne proteste na grozovit način odgovori z vsesplošno represijo; opozarja, kako pomembna sta tako imenovano Cezarjevo poročilo in potrditev Francije varnostnemu svetu OZN iz leta 2014, da so fotografije 11 000 identificiranih zapornikov, ki so jih med letoma 2011 in 2013 v centrih za pridržanje in vojaških bolnišnicah v okolici Damaska stradali in mučili do smrti, verodostojne; poziva EU in njene države članice, naj podprejo priporočilo preiskovalne komisije OZN iz marca 2021, da naj se spodbuja vzpostavitev neodvisnega mehanizma z mednarodnim mandatom in pristopom, osredotočenim na žrtve, da bi našli pogrešane ali njihove ostanke, vključno s tistimi v množičnih grobiščih;

10. odločno obsoja, da je sirski režim ubil 550 mednarodnih in sirskih novinarjev, pa tudi uboje več deset novinarjev, ki so jih zagrešili ISIL/Daiš in druge oborožene skupine; poziva sirski režim, naj iz zapora nemudoma izpusti 400 novinarjev, ki jih po poročanju sirske mreže za človekove pravice pridržuje;

11. najodločneje obsoja uporabo posilstva kot vojnega orožja nad ženskami, tako s strani sirskega režima in njegovih milic, kot je dokumentirala neodvisna mednarodna komisija OZN, kot s strani ISIL/Daiša nad jazidinjami in šiitinjami; opozarja na vlogo, ki so jo imele ženske v vstaji leta 2011, in da je bistvenega pomena, da se jih vključi na vseh ravneh sirskih političnih, gospodarskih in pravosodnih struktur moči, tudi v tranzicijsko pravičnost; ponovno poudarja, kako pomembno je, da so ženske in mladi vključeni v proces reševanja konflikta;

12. ponovno najostreje obsoja ruske zračne napade, v katerih je bilo po podatkih sirske mreže za človekove pravice in sirskih enot civilne zaščite, kot so člani humanitarne organizacije belih čelad, ubitih več kot 6 900 civilistov, med njimi 2 000 otrok, in sicer z uporabo kasetnega streliva, vakuumskih bomb in raket dolgega dosega, tarče pa so bili neodvisni medijski centri, bolnišnice in humanitarna infrastruktura, vključno z več kot 207 zdravstvenimi ustanovami; obsoja, da skuša Rusija z agresivnimi in stalnimi dezinformacijskimi kampanjami v družbenih medijih omadeževati podobo belih čelad v zahodnih medijih; najostreje obsoja vpletenost ruskih vojaških letal v kemične napade sirskega režima, kot je bil pokol, ki je bil aprila 2017 izveden s kemičnim orožjem v mestu Kan Šejkun, takoj po njem pa so ruska vojaška letala bombardirala edino bolnišnico, v kateri so zdravili žrtve;

13. poziva sirski režim, naj nemudoma izpusti 130 000 neupravičeno pridržanih političnih zapornikov, vključno z ženskami, moškimi in otroki, ki so zaradi posredovanja sirskih varnostnih sil prisilno izginili; odločno obsoja sistematično mučenje, nečloveško ravnanje in spolno nasilje v grozljivih razmerah, v katerih so pridržani, brez dostopa do civilnega sodišča, odvetnika, zdravstvene oskrbe ali svoje družine; poudarja, da se jim odrekajo osnovne pravice do poštenega sojenja, med drugim se zadržujejo informacije o tem, da so bili aretirani in mučeni za to, da bi podali lažno priznanje; poziva sirske oblasti, naj priznanim mednarodnim humanitarnim nevladnim in nadzornim organizacijam brez predhodnega uradnega obvestila brez izjeme omogočijo takojšen in neoviran dostop do centrov za pridržanje;

14. poudarja, da je ISIL/Daiš v regiji še vedno dejaven in ni bil poražen; izraža zaskrbljenost zaradi težav pri ohranjanju in zagotavljanju dostopa do dokazov o kaznivih dejanjih, ki jih je zagrešil ISIL/Daiš, in razkrivanju usod oseb, ki so bile ugrabljene; poziva EU in njene države članice, naj podprejo prizadevanja na terenu, da bi dokumentirali in zavarovali dokaze o teh kaznivih dejanjih; pozdravlja, da se državljani EU in tretjih držav, ki so se pridružili ISIL/Daišu, kazensko preganjajo;

15. izraža zaskrbljenost zaradi ponovnega vzpona ISIL/Daiša na severovzhodu Sirije; želi pohvaliti prizadevanja mednarodne koalicije proti ISIL/Daišu; poudarja, kako pomembno je, da ZDA v koaliciji sodelujejo ves čas in dolgoročno; ponavlja, da podpira prizadevanja svetovne koalicije za boj proti ISIL/Daišu, in poudarja, da k temu boju kot zaveznice pomembno prispevajo sirske demokratične sile;

16. izraža zaskrbljenost zaradi vse večjih napetosti v iraškem Kurdistanu, kjer je v zadnjih letih vladala večja stabilnost kot v Siriji in ki sirskim beguncem zagotavlja varno zatočišče;

17. ponovno potrjuje, da je treba osebe, odgovorne za ta kazniva dejanja, ustrezno preganjati, kar morajo storiti tudi države članice EU, če ni drugih mednarodnih ali nacionalnih procesov tranzicijske pravičnosti; poudarja, da je za vse strani v konfliktu pomembno, da se reši vprašanje oseb, ki so bile pridržane in so izginile, saj je to temeljni del vsakega tranzicijskega procesa za dosego miru;

18. opozarja, da bi moralo Mednarodno kazensko sodišče ostati primarno pristojno za mednarodno pravosodje za genocid, hudodelstva zoper človečnost, vojne zločine in kazniva dejanja agresije; meni, da prihaja do vedno novih grozodejstev, saj zanje nihče ne odgovarja, trpljenje žrtev pa se tako še stopnjuje; zato vztraja, da morajo storilci za svojo dejanja odgovarjati, tudi z uporabo univerzalne pristojnosti, žrtvam pa je treba zagotoviti odškodnino; poudarja, da se z uvedbo ukrepov restorativne pravičnosti ne sme čakati do konca konflikta, ter poziva EU in njene države članice, naj okrepijo podporo procesom, ki jih vodijo reprezentativne skupine Sircev; odločno obsoja, da je Rusija s podporo Kitajske v varnostnem svetu OZN vložila 16 vetov na to, da bi zadevo v zvezi s Sirijo predložili Mednarodnemu kazenskemu sodišču;

19. pozdravlja prvo obsodbo varnostnega uradnika sirskega režima zaradi sodelovanja v hudodelstvih zoper človečnost 24. februarja 2021 na sodišču v Koblenzu v Nemčiji;

20. izraža pohvalo za prizadevanja držav članic EU od leta 2019, da bi zagotovili široko mednarodno podporo za zagotovitev dolgoročnega financiranja mednarodnega, nepristranskega in neodvisnega mehanizma za pomoč pri preiskovanju in pregonu oseb, odgovornih za najtežja kazniva dejanja po mednarodnem pravu, ki so bila od marca 2011 storjena v Siriji, v okviru splošnega proračuna OZN;

21. pozdravlja francosko-nemško skupno preiskovalno skupino za podporo pregona hudodelstev zoper človečnost, zabeleženih v tako imenovanem Cezarjevem poročilu; pozdravlja mednarodne naloge za prijetje, ki sta jih leta 2018 izdali obe državi za aretacijo treh visokih varnostnih uradnikov; želi pohvaliti vlogo, ki jo imajo lokalne sirske nevladne organizacije pri preverjanju, beleženju, zbiranju in varovanju dokazov o hudodelstvih zoper človečnost in vojnih zločinih, pa tudi dopolnilno vlogo nevladnih organizacij, kot je Komisija za mednarodno odgovornost in pravosodje, pri pomoči evropskim organom kazenskega pregona in pravosodnim organom pri učinkovitem pregonu vojnih zločincev na ozemlju držav članic EU; poziva EU, naj Sircem zagotovi obsežnejše usposabljanje v pravosodju, da bodo lahko sodelovali v boju proti nekaznovanju;

22. poziva Komisijo, naj predstavi akcijski načrt EU o nekaznovanju s posebnim poglavjem o Siriji; poudarja, da bi si moral ta akcijski načrt prizadevati za boljše usklajevanje in harmonizacijo virov in prizadevanj držav članic za pregon vojnih zločincev v EU; meni, da ima tranzicijska pravičnost temeljno vlogo pri dolgoročnem zagotavljanju miru; poziva EU, naj vzpostavi namenski evropski sklad za žrtve hudodelstev proti človečnosti v Siriji;

23. podpira prizadevanja držav članic za izboljšanje usklajevanja virov na področju pravosodja, policije in priseljevanja z razvojem združenih jurisdikcij, da bi se njihove sodne pristojnosti medsebojno povezale in da bi se olajšal pregon; poudarja, da bi morale bolje opremljene države članice deliti svoje strokovnjake in tolmače, da bi olajšale učinkovite in uspešne preiskave, vsaka država članica pa bi si morala prizadevati za imenovanje tožilca za ta kazniva dejanja, da bi pospešila prizadevanja za pravosodno usklajevanje;

24. poziva države članice, naj na ravni EU samodejno izmenjujejo informacije o osumljencih vojnih zločinov v skladu s členom 1(F) Ženevske konvencije; meni, da je potrebno tudi tesnejše sodelovanje med organi za priseljevanje in državnimi tožilci glede domnevnih vojnih zločincev na nacionalni ravni;

25. poziva vse države članice EU, naj brez izjeme v celoti sodelujejo v boju proti nekaznovanju; izraža globoko zaskrbljenost, ker nekatere države članice ne sodelujejo pri pregonu sirskih vojnih zločincev;

26. v celoti podpira evropska prizadevanja, ki jih vodi Nizozemska, od septembra 2020 za začetek sodnega postopka proti Siriji na Meddržavnem sodišču zaradi kršitve Konvencije OZN proti mučenju;

27. poziva države članice, naj na prihodnji konferenci Organizacije za prepoved kemičnega orožja (OPCW) spomladi 2021 zahtevajo začasno prekinitev članstva Sirije v OPCW zaradi ponarejanja dokazov o uporabi kemičnega orožja; ponavlja, da je pretresena zaradi 336 zabeleženih kemičnih napadov sirskega režima, v katerih so bili na civiliste odvrženi klorov plin, sarin in žveplov iperit, ter jih obsoja;

28. odločno obsoja napade vseh strani na humanitarne delavce, zlasti napade sirskega režima in ISIL/Daiša; poudarja posebno odgovornost sirskega režima za načrtne uboje humanitarnih delavcev od leta 2011; poudarja veliko odgovornost Rusije za napade na humanitarne delavce, zlasti za bombni napad na 21 bolnišnic Zdravnikov brez meja na terenu oktobra 2015;

29. izraža globoko zaskrbljenost zaradi trpljenja sirskega ljudstva, ki se nadaljuje že deset let po začetku konflikta; je zlasti zaskrbljen, ker so se humanitarne potrebe v Siriji samo v zadnjem letu povečale za petino in ker dodatnih 4,5 milijona Sircev trpi zaradi neustrezne prehranske varnosti, 90 % pa jih živi pod pragom revščine; meni, da mora dostop humanitarne pomoči ostati osrednja prednostna naloga EU v Siriji in da je zaradi povečanih potreb potreben večji finančni in politični odziv EU; ugotavlja, da bo treba resolucijo Varnostnega sveta OZN št. 2533 o mejnem prehodu Bab Al Hava julija 2021 obnoviti; obžaluje, da sta se Rusija in Kitajska vzdržali glasovanja, namesto da bi glasovali za resolucijo; meni, da se ljudje, ki se trenutno zanašajo na čezmejno dostavo humanitarne pomoči, na njo ne morejo zanašati; opozarja, da je od tega mejnega prehoda odvisno preživetje 2,4 milijona Sircev in da bi imelo neuspešno podaljšanje prehoda za vsaj 12 mesecev hude posledice, zaradi katerih bi bila ogrožena življenja; obsoja ukrepe članic Varnostnega sveta Združenih narodov, ki so poskušale omejiti humanitarni dostop v politične namene; poziva vse članice Varnostnega sveta Združenih narodov, naj podprejo obnovo resolucije o mejnem prehodu, da bi preprečili poslabšanje humanitarne krize in zagotovili povečanje obsega čezmejnih intervencij, ki se izvajajo v skladu s humanitarnimi načeli, in podporo zanje; poudarja, kako pomembno

je zagotoviti takojšnjo ponovno odobritev mejnih prehodov Bab Al Salam in Jarubija v skladu z resolucijo generalne skupščine OZN št. 74/169, da bi zagotovili, da pomoč doseže prebivalstvo v stiski na severozahodu in severovzhodu po najbolj neposrednih poteh; poudarja, da je treba zagotoviti, da bo humanitarna pomoč namenjena izključno tistim, ki jo najbolj potrebujejo;

30. poziva mednarodno skupnost, naj nujno obravnava rekordne humanitarne potrebe sirskega prebivalstva v Siriji in zunaj nje; spodbuja EU, naj kot pobudnica pete bruseljske donatorske konference za Sirijo nagovori druge mednarodne donatorje, da okrepijo podporo zdravstvenemu sektorju iz načrta za humanitarni odziv v Siriji z večjim, prožnim večletnim financiranjem, ki dolgoročno krije potrebe prebivalstva; poziva mednarodne donatorje, naj poleg drugih civilnih infrastruktur, ki so utrpele škodo, posebej vlagajo v programe za popravilo, obnovo in okrepitev poškodovanih ali uničenih zdravstvenih objektov;

31. poziva Varnostni svet, naj v prihodnje resolucije OZN in uradne razprave vključi izrecne pozive k zaščiti zdravstvenih delavcev; v zvezi s tem poziva države članice EU, naj ponudijo politično in operativno podporo pobudam in preiskavam v zvezi z odgovornostjo pod vodstvom OZN, da bi podprli mednarodno humanitarno pravo;

32. pred peto bruseljsko donatorsko konferenco 29. in 30. marca 2021 poudarja, kako pomembno je ne le ohraniti zaveze za humanitarno pomoč, temveč jih povečati, in sicer za Sirce, notranje razseljene osebe in begunce, pa tudi za skupnosti, ki jih je prizadela kriza v regiji; poudarja, da so EU in njene države članice največje donatorice humanitarne pomoči, ki so se odzvale na humanitarno krizo v Siriji, saj so od leta 2011 donirale 20 milijard EUR; je zelo zaskrbljen zaradi domnevnih načrtov vlade Združenega kraljestva, da znatno zmanjša svoje prispevke za pomoč, vključno s 67-odstotnim zmanjšanjem za Sirijo in 88-odstotnim zmanjšanjem za Libanon;

33. želi pohvaliti vlogo sosednjih držav pri izkazovanju solidarnosti in zagotavljanju pomoči sirskim beguncem v Libanonu, Jordaniji, Turčiji in Iraku; poziva države članice EU, naj še naprej financirajo programe humanitarne pomoči za države gostiteljice beguncev, pa tudi za notranje razseljene osebe v Siriji; poziva države članice EU, naj zagotovijo vsa potrebna finančna sredstva in podporo, da bodo imeli vsi sirski begunski otroci v državah gostiteljicah dostop ne le do osnovnega temveč tudi do srednješolskega izobraževanja; poziva vse države gostiteljice, naj v ta namen sprejmejo vse potrebne ukrepe in odpravijo morebitne upravne ali zakonodajne ovire; spodbuja države gostiteljice, naj se osredotočijo na dostop do zaposlitve, zdravstvenih storitev in izobraževanja ter državljansko dokumentacijo, kar bo spodbudilo zmožnost beguncev, da si prizadevajo za samozadostnost;

34. ugotavlja, da se bo Madad, skrbniški sklad EU za odziv na krizo v Siriji, iztekel konec leta 2021; poziva Komisijo, naj zagotovi finančna sredstva za humanitarni odziv EU na krizo v Siriji v okviru instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje kot tudi neprekinjeno delovanje projektov;

35. poziva vse države članice, naj podprejo načelno humanitarno pomoč brez normaliziranja odnosov s sirskim režimom; svari pred neposrednim ali posrednim vlaganjem finančnih sredstev EU v splošno obnovo Sirije, če sirski režim ne bo izvajal verodostojnega političnega procesa; poziva podpredsednika/visokega predstavnika, naj v okviru dolgoročnega načrtovanja odziva v Siriji oblikuje trdno politiko primerne skrbnosti na področju človekovih pravic, da bi bilo mogoče v prihodnosti posredovati pri obnovi v tesnem sodelovanju s sirsko civilno družbo, vključno z okvirom za spremljanje s posebnimi kazalniki za standarde človekovih pravic; obžaluje poslovne načrte Rusije, Irana, Kitajske in Turčije, da bi se okoristili z uničenjem Sirije;

36. poziva države članice EU, naj ohranijo sankcije proti posameznikom in subjektom, vpletenim v represijo v Siriji; poudarja, da je treba preprečiti nenamerne negativne posledice sankcij s humanitarnimi izjemami za načelno humanitarno delovanje in da se je treba skupaj z ZDA spopasti z izzivi prekomerne skladnosti bank;

37. poziva EU in njene države članice, naj obnovijo in razširijo seznam oseb, za katere veljajo ciljno usmerjene sankcije v okviru novega globalnega režima EU za sankcije na področju človekovih pravic, vključno s sirskimi, ruskimi in iranskimi civilnimi in vojaškimi poveljniki, za katere se upravičeno domneva, da so vpleteni v vojne zločine;

38. se zavezuje k sprejetju učinkovite zakonodaje EU o primerni skrbnosti podjetij, ki bo podjetjem EU in podjetjem, ki delujejo na enotnem trgu, naložila obveznost potrebne skrbnosti na področju človekovih pravic;

39. opozarja vse države članice EU, da Sirija ni varna država za vrnitev; meni, da bi morala biti vsaka vrnitev varna, prostovoljna, dostojanstvena in informirana v skladu z izraženim stališčem EU; poziva vse države članice EU, naj se vzdržijo spreminjanja nacionalnih politik, da bi nekaterim kategorijam Sircev odvzele status zaščite, če pa so te politike že izvajale, naj ta trend obrnejo; poziva Libanon, Turčijo in vse države v regiji, naj odložijo izgon Sircev v Sirijo proti njihovi volji;

40. obsoja nepopravljivo škodo, ki jo je Asadova taktika požgane zemlje povzročila na kulturnih znamenitostih, ter plenjenje in tihotapljenje artefaktov s strani džihadistov, ki jih uporabljajo za financiranje svoje vloge v konfliktu;

41. izraža globoko zaskrbljenost zaradi slabšanja humanitarnih, sanitarnih in varnostnih razmer v taboriščih, kjer še vedno poteka radikalizacija, kot sta Al Hol in Roj; meni, da je treba vsem državljanom EU, ki so osumljeni pripadnosti terorističnim organizacijam in ki so pridržani v teh taboriščih, soditi na sodišču; izraža pretresenost zaradi uboja uslužbenca Zdravnikov brez meja, ki je delal v taborišču Al Hol, 24. februarja 2021, kar je še en dokaz o ceni zaradi nasilja in nevarnih življenjskih razmer v taborišču za ljudi;

42. poziva države članice, naj zaščitijo otroke, ki so lahko pridržani zaradi kaznivih dejanj, povezanih z varnostjo, ali povezovanja z oboroženimi skupinami;

43. poziva države članice EU, naj vse evropske otroke vrnejo v domovino, pri čemer naj upoštevajo njihove specifične družinske razmere, glavno vodilo pa naj bo načelo koristi otroka, ter naj zagotovijo potrebno podporo za njihovo rehabilitacijo in ponovno vključitev, ob popolnem spoštovanju mednarodnega prava;

44. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropski službi za zunanje delovanje, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, vladi in predstavniškemu svetu Iraka, regionalni vladi Kurdistana ter vladi in parlamentu Ruske federacije.